

Markéta Králová: *Antonín Borový a jeho hudební činnost ve Zlaté Koruně na přelomu 18. a 19. století*, ÚHV FF UK, Praha 2012, 37 stran+68 stran příloh včetně spartace

Hudební kultura malých sídel a tvorba zapomenutých kantorů 18. a 19. století patří takřka neodmyslitelně k rázu české hudby i hudební historiografie. Z mnoha objektivních důvodů však badatelské nasazení v této oblasti není zdaleka úměrné počtu dochovaného materiálu, a tak řada hudebních fondů a archivních pramenů zůstává stále jen rámcově či nulově zpracována. O to více potěšitelné jsou výsledky předkládané práce, v níž autorka pojednala část hudebního odkazu výrazné postavy Jižních Čech na přelomu 18. a 19. století, zlatokorunského učitele a skladatele Antonína Borového.

Po vymezení tématu autorka seznamuje čtenáře s historií kláštera Zlaté Koruny a zlatokorunské školy, dvou nejvýznamnějších kulturních institucí této lokality spjatých s činností Borového. Činí tak stručně a přehledně na základě kvalitní historické literatury. V třetí kapitole se Markéta Králová soustředí na stav bádání o Antonínu Borovém a hudbě ve Zlaté Koruně a uvádí přehled prakticky všech archivně evidovaných hudebních pramenů. Následující krátká kapitola je věnována Antonínu Borovému – dosavadní biografické poznatky zde jsou rozšířeny o informace ze školní kroniky a Borového třídní knihy, jež si autorka dohledala v SOKA v Českém Krumlově.

V páté kapitole přichází na řadu Borového hudební sbírka, jež je dnes uložena ve třech různých institucích (NM-ČMH, SOA a SOKA v Českém Krumlově), a to ne vždy snadno dohledatelným způsobem, přestože většina hudebnin je podchycena lístkovými katalogy. I z tohoto důvodu se autorka rozhodla zkontrolovat všechny hudebniny osobně a sestavila tak velmi cenný a podrobný soupis sbírky čítající přes 450 hudebnin. Dále se zabývala datací sbírky (cca od 1782-1832), autorským a žánrovým složením a proveniencí předloh. Hudebniny sice pochází většinou přímo z ruky Borového, ten si však – na svou dobu naprosto výjimečně – podrobně zapisoval, odkud si skladby opsal. Právě tato skutečnost umožnila autorce sestavit celou síť spřízněných hudebních center, převážně (ale nikoliv výlučně v jihočeském regionu) a tím samozřejmě obohatit výzkum o další cenná hudebně-topografická historická data. Při průzkumu autorského složení sbírky se Markéta Králová jednak zaměřila na původ a socio-profesní postavení autorů. Z těchto zkoumání vyplývá, že většinu sbírky tvoří skladby kolegů kantorů anebo klášterních skladatelů. Lze předpokládat – další výzkum to však musí teprve potvrdit – že důvodem bude nejen fyzická dostupnost materiálů ale i estetická spřízněnost s tvorbou Borového a celková menší náročnost (jak lze také vyčíst u autorky, byť spíše mezi řádky, viz např. s. 16). Ve sbírce je ovšem zastoupena také řada slavných jmen (J. Haydn, W. A. Mozart, C. Ditters, J. G. Naumann., J. K. Vaňhal), kterým se však autorka věnuje jen zcela výběrově pro dokreslení charakteru sbírky – není pochyb, že podrobný průzkum by mohl přinést ještě nejednu zajímavost.

Šestá kapitola je věnována kompoziční činnosti Antonína Borového. Po stručném přehledu děl (dochovalo se 20 kompozic) a základní charakteristice hlavních komponovaných druhů (mše, nešpory a offerotrium), přechází autorka k detailnějšímu zkoumání vybrané skladby, *Te Deum*. Celou skladbu podrobila nejprve základní formální analýze, naznačila hlavní tématicko-motivické vztahy a charakteristiku jednotlivých částí, včetně některých kompozičních slabin. Zvolené *Te Deum* se ovšem po bližším zkoumání ukázalo být svébytným pasticciem, z poloviny sestaveným z upravených částí Gloria tzv. *Korunovační mše* W. A. Mozarta (autorka identifikovala také úpravu Benedictus z této mše na jedno Borového offertorium!) a část Gloria z *Missy integrity solemniss* od F.

X. Brixio. Přestože celkové hodnocení skladatelského výkonu tím bylo podstatně ztíženo, i tento aspekt a volba prvotřídní slavnostní hudby pro vlastní *Te Deum* jsou bezpochyby signifikantní a pomáhají osvětlit Borového kompoziční praxi a estetické ideály.

Práci uzavírá revizní zpráva vztahující se k spartovanému *Te Deum*, jež je umístěno jako integrální součást práce za ostatní přílohy – několik ilustračních materiálů (fotografie, mapka) a celý soupis Borového sbírky.

Přes drobné formulační neobratnosti a jisté rezervy v hudební analýze považuji badatelský výkon Markéty Králové za velmi zdařilý a příkladný. Nadprůměrné pracovní nasazení, důslednost, pečlivost vypracování a v neposlední řadě silný osobní vztah k tématu, jež si autorka z větší části zformulovala sama, činní z této práce cenný příspěvek k výzkumu hudební minulosti českokrumlovského regionu, na který bude záhodno dále navázat – zároveň ovšem představuje Markétu Královou jako nadějnou sílu českého hudebně-historického výzkumu.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Praze, 5. 9. 2012

Mgr. Marc Niubo, Ph. D.